

Căn c theo các sách và truy n t ng x a, hai Bà Tr ng sanh đôi, vào ngày mùng 1 tháng 8 năm Giáp Tu t, nh m năm 14 sau Tây L ch t c th k th nh t, quê quán Châu Phong.

Con c a L c T ng huy n Mê-Linh vùng lãnh th t Ba Vì đ n Tam-Đ o th i B c thu c và thân m u là Bà Man Thi n, khuê-danh Tr n-Th -Đoan, ng i làng Nam Nguy n và cháu ch t bên ngo i c a các vua Hùng, sau tr thành Man Hoàng Thái H u. Hi n nay, t i làng Nam Nguy n, thôn Cam-Thi n, Xã Đ ng Lâm còn có đ n th M Đ t c n i tôn th m Bà Man Thi n.

Riêng v tên c a hai Bà ph i g i Tr ng Tr c là Tr ng Ch c và Tr ng Nh là Tr ng Nhì m i đúng, b i vì quê quán c a hai bà Tr ng có nuôi t m đ cung c p cho ngành đ t v i, cái kén dày đ c g i là cái kén ch c, còn cái kén m ng đ c g i là cái kén nh, cho nên song thân c a hai bà y tên trong ngh nuôi t m đ đ t tên cho hai bà.

Hai bà Trò ng con nhà danh gia vò ng t c và có n n p gia phong và đ c ôn văn võ luy n m c dù cha m t s m (v võ công đ c Ông Đ -Năng-T , ng i Qu c Oai t c Hà-Tây đ n t p luy n t i Mê-Linh, sau này Ông tr thành c n t ng đ ch ng l i gi c ngo i xâm, nay còn có đ n th Ông Đ -Năng-T t i Hà Tây).

Mãi đ n Bà Trò ng Tr c đ c 20 tu i, m i đ c m g cho gia đình nhà h Đ ng tên Thi-Sách, con trai c a L c T ng huy n Châu Diên (thu c đ t Đan Ph ng, huy n T Liêm, Ph Vĩnh T ng, thuc ngo i thành Hà Ni), c n k v i huy n Mê-Linh, nh v y hai gia đình L c-T ng càng ngày k t ch t tình thông gia và t o uy danh tăng m nh thêm lên đ đánh đ i gi c ngo i xâm phò ng B c.

Nhân nói đ n h tên ch ng c a Bà Trò ng Tr c là Ông Đ ng-Thi-Sách, đ tìm hi u thêm, xem coi ch ng c a Bà Trò ng Tr c là Thi Sách hay Thi?, xin trích đ n t trang 530 đ n 531, tác ph m Thuy n Ai Đ i B n Văn Lâu c a Gs Nguy n-Lý-T ng nh sau:

...Theo sách Th y Kinh Chú c a L -Đào-Nguyên, kho ng th k 16, tác-gi đ ng đ n vùng Mê-Linh, đã ghi l i đ c nh ng đ i u tai nghe m t th y nhu sau : "Châu Diên L c T ng t , danh Thi, sách Mê-Linh L c t ng n , danh Trò ng Tr c, vi thê. Tr c vi nhân h u đ m dũng, t ng Thi kh i t c. Mã Vi n t ng binh th o. Tr c, Thi t u nh p C m Khê" (quy n 37, t 6a). Chúng ta đ ý trong Hán văn x a, không có ch m, ph y...Tùy theo m ch văn mà ng ng l i cho tr n nghĩa c a câu. Trong đ n văn trên, n u ng ng ch Sách, thì câu văn s nh sau : "Châu Diên L c t ng t , danh Thi Sách" nghĩa là : "Con trai L c T ng huy n Châu Diên tên là Thi Sách", và câu k : "Mê Linh L c t ng n danh Trò ng Tr c vi thê"nghĩa là : "Con gái L c T ng huy n Mê - Linh tên là Trò ng Tr c là v". Nh ng Thái T Hi n, con vua Cao Tông nhà Đ ng, khi b bà Võ-T c-Thiên đày ra vùng quan ngo i, vào th k th 8, ông đã ng i đ c l i sách s và chú thích nh sau: "C u Triều Nh t Thanh vi t sách thê do ngôn thú thê" (tra c u theo Tri u Nh t Thanh thì ch Sách Thê là c i v). Do đó, câu văn trên ph i ng ng ch Thi : "Châu Diên L c t ng t danh Thi" (Con trai L c T ng huy n Châu Diên tên Thi) và : "Sách Mê Linh L c t ng n danh Trò ng Tr c vi thê" (Đi h i con gái L c T ng huy n Mê-Linh tên là Trò ng Tr c làm v). Đ c ti p đ n Hán văn trên, chúng ta th y : "Tr c vi nhân h u đ m dũng, t ng Thi kh i t c. Mã Vi n t ng binh th o. Tr c, Thi nh p C m Khê" (Tr c là ng i có can đ m và dũng l c, cùng v i Thi n i lên làm gi c. Mã Vi n đem quân đánh đ i. Tr c, Thi ch y vào C m Khê). Do ch sai l m đó mà v sau các sách s vi t tên ch ng Tr ng Tr c là THI - SÁCH. S l m l n này kh i đi t s gia Trung-Qu c là Ph m Vi p, trong sách H u Hán Th , quy n 54, trang 747, ct 3, Ông vi t : "Trò ng Tr c gi , Mê Linh huy n L c T ng chi n d , giá vi Châu Diên nhân Thi Sách thê, th m hùng dũng" (Trò ng Tr c là con gái L c T ng huy n Mê-Linh đ c g làm v cho mt ng i huy n Châu Diên là Thi Sách, bà r t hùng dũng).

Trở ng N V ng, N Anh Hùng ch ng gi c ngo i xâm ph ng B c và báo thù ch ng

Tác Giả: Hàn Lâm Nguy n Phú Th

Chúa Nhật, 13 Tháng 3 Năm 2011 09:43

Đ a vào đó, các s gia Vi t-Nam nh Ngô-Sĩ-Liêm trong Đ i-Vi t S -Ký Toàn Th ho c Lý T Xuyên trong Vi t-Đi n U-Linh T p (m t chuy n hoang đ ng) cũng g i ch ng bà Tr ng-Tr c là Thi-Sách, h đ u trích đ n t sách H u Hán Th c a Ph m Vi p, nh ng h không đ ý đ n ph n chú thích c a Thái T Hi n n ph n cu i sách. T đó, m i xu t hi n tên Thi Sách trong l ch s ...

Ngoài ra, theo H c-gi Thái-Văn-Ki m Paris trong tác-ph m Vi t-Nam G m Hoa n i trang 233 cũng nh Ph m-Văn-S n và các s gia khác thì cho r ng Thi-Sách h Đ ng.

Trái i, quy n Đ ng Ph Hà Ni, n i trang 427, ng c ph đình N i-Xá-Nam, huy n Đan-Ph ng, i ghi Thi-Sách h D ng, b i vì, con c a D ng-Thái-Bình và H -Th -Nh , chính quê làng này... Xin các b c cao minh cho ý ki n đâu là s th t, đ b túc cho ký tái b n đ y đ và trung th c h n, xin đa t tr c.

Nguyên nhân đ a đ n ch ng gi c ngo i xâm ph ng B c:

Căn c theo sách c a Trung Hoa và Vi t-Nam vi t v l ch s n c nhà liên quan đ n Tr ng N V ng ch ng gi c ngo i xâm ph ng B c r t nhi u, chúng ta không th vi t ra đây h t đ c, tuy nhiên có th đ a đ n s t ng quát nh sau : Hai Bà Tr ng sanh đôi vào ngày mùng 1 tháng 8 năm Giáp Tu t nh m năm 14 sau Tây L ch t c th k th nh t, quê quán Châu Phong. Ng i ch tên Tr ng Tr c, ng i em tên Tr ng Nh ..

Năm Giáp Ng nh m năm 34 Bà Tr ng Tr c đ c 20 tu i, l p gia đình v i Ông Đ ng-Thi-Sách cũng là năm này, Tô-Đ nh đ c đ c sang thay Tích Quang làm Thái Thú Giao-Ch . Tr c kia, có hai quan Thái Thú là : Tích Quan Giao Ch và Nhâm Diên C u Chân, dùng i s ng c a ng i Hán đ bi n c i phong hóa L c-Vi t, t vi c l y ch ng, c i v cho đ n y ph c, cũng nh cách cày c y làm ru ng v.v

Đ n khi Tô-Đ nh sang làm Thái Thú Giao Ch , thì ra l nh thi hành chánh sách cai tr r t tàn ác, b ng ch ng Mã-Vi n sau này đã nh n xét Tô Đ nh là k tham tàn ch bi t "d ng m t nhìn đ ng ti n, nh m m t làm vi c càn" (Đông Quán Hán Ký).

Ngoài ra, các sách như : Hở u Hán Thở , Thái Bình Hoàn Vũ Ký, Viở t-Kiở u Thở ...cũng đở u đở ng ý Trở ng Trở c là ngởở i anh hùng, vì không chở u nở i chánh sách tàn bở o cở a Tô-Đở nh, nên cùng chở ng là Đở ng-Thi-Sách khở i nghĩa chở ng lở i chánh sách hà khở c đó.

Đở c biở t nở i chú thích Hở u Hán Thở còn viở t : Vào thở kở thở 8, Thái Tở Hiở n có nói đở n mở t chi tiở t nguyên nhân đở a đở n cuở c khở i nghĩa cở a hai chở em Bà Trở ng cùng chở ng là Ông Đở ng-Thi-Sách. Ông viở t như sau : "Giao Chở thái thú Tô Đở nh, dĩ pháp thở ng chi, Trở c oán nở , cở phở n " tở c "Thái thú Giao-Chở Tô-Đở nh, lờ y luở t Pháp mà ràng buở c, nên Trở c tở c giở n, chở ng lỏ i" Qua nhở ng đở n chở ng ở trên, chúng ta thở y rở ng viở c khở i nghĩa chở ng lỏ i thái thú Tô-Đở nh cở a các ngởở i con cở a Lở c Tởở ng Mê-Linh và Chu Diên là khở i đở u khai chiở n tở đở y và Trở ng Trở c đởở c bà mỏ hỏ t lòng giúp đở , giao thiở p viở i các Quan Lang, Lở c Tởở ng trong vùng và kở cở n cùng chiêu m nghĩa binh đở đánh lỏ i giở c phở ng Bở c. Cuở c khở i nghĩa chánh thở c có thở bở t đở u năm 39 Kở Hở i và sau này đởở c các quở n Cở u Chân, Nhỏ t-Nam, Hỏ p Phỏ đở u hỏở ng ở ng.

Theo sách Thở y Kinh Chú cở a Lở -Đào-Nguyên, khoở ng thở kở thở 6 có viở t, xin trích đở n lỏ i đở n đã đở n ở các trang trỏở c như sau : "Trở c vi nhân hỏ u đở m đở ng, tởở ng Thi khở i tở c. Mã Viở n tởở ng binh thỏ o. Trở c, Thi tở u nhỏ p Cở m Khê" (Trở c là ngởở i có can đở m và đở ng lỏ c, cùng viở i Thi nỏ i lên làm giở c. Mã Viở n đem quân đánh đở i. Trở c, Thi chỏ y vào Cở m Khê). Do vỏ y, chúng ta có nhỏ n đở nh trung thỏ c rỏ ng : "Cuở c khở i nghĩa cở a hai Bà Trở ng và Thi Sách là vì chánh sách cai trỏ tàn bở o, bở t nhân cở a Thái Thú Tô-Đở nh, đã đem luở t pháp cở a ngởở i Đông Hán, bở t dân Lở c Viở t phỏ i thi hành. Đó là, chánh nghĩa sáng ngỏ i cở a dân tở c Lở c-Viở t chở ng lỏ i sỏ cai trỏ cở a ngoở i bang"

Đở u năm Canh Tý 40, chở ng Bà Trở ng Trở c là Thi-Sách bở Thái Thú Tô-Đở nh giở t, nhở ng tở m lòng ái quở c, thỏở ng chở ng không làm bà sỏ n lòng nỏ n chí, mà còn nung đức tinh thỏ n và quyở t tâm cùng em là Bà Trở ng Nhỏ quyở t tâm tở n hành cuở c khở i nghĩa lan rỏ ng đở đánh đở i giở c ngoở i xâm đở hỏ đở cở u nỏở c và trỏ thù nhà. Bở ng chở ng, theo đở n văn cở a Ngô Sĩ Liên viở t, xin trích đở n như sau : "Canh Tý nguyên niên, Hán Kiở n Vũ thỏ p lỏ c niên, xuân, nhỏ nguyở t. Vỏở ng khỏ thái thú Tô-Đở nh thỏ ng dĩ chính, cở p thù Đở nh sát kỏ phu, nải đở muở i Nhỏ , cở binh công hãm châu trỏ " (Năm Canh Tý 40 năm đở u, năm thỏ 16 hiở u Kiở n Vũ nhà Hán, mùa Xuân, tháng hai. Vỏở ng đau lòng vì Tô-Đở nh lờ y chánh pháp ràng buở c, lỏ i căm thù vì Đở nh đã giở t mỏ t chở ng, bèn cùng em gái là Nhỏ cở binh đánh phá châu trỏ). Tháng 3 năm Canh Tý 40 hai Bà Trở ng mỏ i công khai đở ng cở khở i nghĩa xuở t quân tở i Mê-Linh đở đánh thái thú Tô-Đở nh, Tô Đở nh thua chỏ y vỏ Tàu và chiỏ m đởở c 65 thành, đở n ngày Rỏ m tháng Giêng năm Tân Sỏ u 41 mỏ i xỏ ng vỏở ng (có sách viở t ngày mùng 6 tháng Giêng năm Tân Sỏ u 41 và có sách lỏ i viở t năm Canh Tý 40, có lỏ tính tở ngày hai Bà lỏ p bàn thỏ đở ra quân vào tháng 3 năm 40 chẳng ?).

Theo Đò i Viò t Sò Ký Tiò n Biên, xin trích đò n đò n viò t lúc hai bà xuò t quân nhò sau : "Lúc xuò t quân, tang chò ng chò a hò t, bà trang đò m rò t đò p, các tò ng hò i, bà nói : Viò c binh không đò nh hò ng. Nò u giò ì mà làm xò u dung nhan, thì nhuò khí tò nhiên suy kém, cho nên ta mò c đò p đò mò nh thêm màu sò cò a quân và khiò n bò n giò c trông thò y đng lòng, ì i là chí tranh đò u, thì đò giành phò n thò ng..." .Và Bà Trò ng Trò c lên đàn thò , xin trích đò n trong Thiên Nam Ngũ Lò c nhò sau :

*Mò t xin rò a sò ch quò c thù,
Hai xin đem ì i nghiò p xò a hò Hùng,
Ba kò o oan ì c lòng chò ng,
Bò n xin vò n vò n thò a công ì nh này.*

Hai Bà lên làm vua chò đò n ngày 6 tháng 2 năm Quý Mão 43 thì chò t, bò i vì bò vua nhà Hán cò Mã Viò n là mò t lão tò ng, bách chiò n bách thò ng và đò c gò i là "Phò c ba tò ng quân" (vò tò ng đò p yên đò c sóng gió), nên cuò i cùng hai bà phò i nhò y xuò ng sông Hát Giang (tò c đò n sông Đáy tiò p nò i vò i sông Hò ng) tò tò vào ngày mùng 6 tháng 2 năm Quý Mão 43.

Đò i vò i cái chò t cò a hai Bà có nhiò u giò thuyò t, theo thò n tích làng Hò Lò i, xin trích đò n nhò sau : "Bà Trò ng Nhò tò trò n, Bà Trò ng Trò c lên núi Hi Sò n (núi Hùng) hóa". Rò t có thò Bà Trò ng Trò c bò thò ng nò ng rò i mò i tò trò m mình nò i sông Hát Giang. Còn Bà Trò ng Nhò bò tò trò n nò i khác. Sau khi hai Bà hy sinh, có thò Mã-Viò n tìm ì y thò cò p cò a hai Bà đem vò Tàu hoò c là ì y thò cò p cò a hai ngò i khác thay thò , làm sao Hán Quang Vũ phân biò t đò c hò thò c?

Ngoài ra, theo Lò u Long Truyò n (Hò u Hán Thò) viò t : Lò u Long đã chém đò u Bà Trò ng Nhò ì Cò m Khê, còn Mã-Viò n Truyò n (Hò u Hán Thò) viò t : Mã viò n chém đò u hai bà đem vò Lò c Đò ng.

Còn mò t giò thuyò t nò a, theo quyò n Đò ng Phò Hà Nò i và Thăng Long, Đông Đô, Hà Nò i viò t : Năm 1142, dân làng Đò ng Nhân thò y hai phò tò ng đá do khí anh linh cò a hai bà kò t thành, trôi trên sông trong tò thò giò cao hai tay nhò vò y vùng trong ba quân... (còn nhiò u giò thuyò t nò a).

Đó là, nhò ng giò thuyò t khó ai biò t đò c trung thò c cái chò t cò a hai Bà nhò thò nào? chò t cùng mò t nò i hay xa cách nhau? Và ngày mùng 6 tháng 2 hay mùng 8 tháng 3 năm 43 Quý Mão hai Bà chò t ? Chò biò t hai Bà thò đò c 29 tuò i. Tuy nhiên, cái chò t cò a hai Bà bò ng cách nào đò

Trùng Nữ Võ công, Nữ Anh Hùng chống ngoại xâm phương Bắc và báo thù chống

Tác Giả: Hàn Lâm Nguyễn Phú Thọ
Chúa Nhật, 13 Tháng 3 Năm 2011 09:43

nà cũng là tể m gồ ng anh hùng chống ngoại xâm phương Bắc, giành đợc-lợp cho nồ c Lợc-Viợt lúc bợy giợ và rợa hợn thù chống bợ giợ c giợ t đợng đợ c tôn thờ . Bợng chống hợ ng năm nợ i đợ n chánh thờ hai Bà tợ i Hát Môn cũng nhợ các đợ n phợ nợ i khác nhợ : Cợ m Khê, Mê Linh, Yên Cợ , Hợ Lô... đợ u cúng giợ chánh vào ngày mùng 8 tháng 3

ợ nh đợ n thờ hai Bà Trưng

Đợ c biợ t, trợ c đợ n thờ hai bà tợ i Hát Môn có câu đợ i :

*Đợ ng trợ chiợ t hoàn, Giao lĩnh trợ,
Cợ m Khê doanh hợc, Hát giang trợ ợ ng.*

nghĩa là :

*Cợ t đợ ng đợ gãy, núi Giao vợ n còn cao,
Ngợ n Cợ m Khê vợ n đợ y, dòng sông Hát vợ n chợ y.*

Và tợ t cợ các đợ n thờ hai Bà đợ u có tợ c cợ m dùng màu đợ , bợ i vì màu đợ tợ ợ ng trợ ng cho màu hai Bà mợ t vì binh đao, các đợ thờ đợ u sợ n màu đen, dân đợ a phợ ợ ng kiêng cợ màu đợ , khách thờ p phợ ợ ng đợ n đợ lợ mợ c áo phợ i cợ i áo ra đợ ngoài đợ n mợ i đợ c vào cúng.

nh đ n th hai Bà Tr ng t i thành C Loa

Khi Mã Vi n th ng đ c Tr ng N V ng và khi rút quân tr v Tàu, t i biên gi i hai n c, Mã Vi n cho đ ng m t c t đ ng, trên kh c 6 ch : "Đ ng tr chi t Giao Ch đi t"ý nói "Cây tr đ ng này đ thì dân Giao Ch b m t".

Đó là, i hãm đ a k m nh c a gi c ph ng B c nhà Hán lúc b y gi , ng i dân Giao-Ch th y bu n lòng và ngao ngán cho n c L c-Vi t, ch âm th m ch ng đ i, b ng cách m i ng i đi qua n i c t tr đ ng mang theo vài c c đá đ b xu ng, c th c t tr đ ng b đá ph ng p chôn dùi, bây gi không còn bi t ch nào.

Đ ghi i công tr n c a Tr ng N V ng, xin trích đ n trong Đ i Nam Qu c S Di n Ca sau đây:

*Bà Tr ng quê Châu Phong,
Gi n ng i tham b o, thù ch ng ch ng quên.
Ch em n ng m t i th ,
Ph t c n ng t thay quy n ng quân.
Ngàn Tây n i áng phong tr n,
 m m binh mã xu ng g n Long Biên.
H ng qu n nh b c chinh yên,
Đu i ngay Tô-Đ nh, đ p yên biên thành.
Đô K đống côi Mê-Linh,
Lĩn Nam riêng m t r u đình n c ta.
Ba thu gánh vác s n hà,
Mt là báo ph c, hai là bá v ng.
Uy danh đng đ n B c ph ng,
Hán sai Mã-Vi n lên đ ng t n công.
H -Tây đưa s c v y vùng,
N nhi ch ng v i anh hùng đ c nao?
C m Khê đ n lúc h m nghèo,
Ch em th t th ph i li u v i sông ...*

Tr i, s cai tr c a thái thú Tô-Đ nh tr c kia, đã làm cho dân t c L c-Vi t lúc b y

gi ph i kh n kh , b i vì s cai tr quá tàn b o, b t nhân b ng ch ng b t bu c ph i theo phong t c t p quán c a nhà Hán đ h y di t các phong t c t p quán c a L c-Vi t và còn ph i b t tìm ki m các ngà voi trên r ng, châu báu d i bi n, k c tr ng đ ng đ tri u c ng cho Hán V ng b n x . Vì th Tr ng N V ng hi p cùng ch ng là Đ ng-Thi-Sách ch ng l i chánh sách vô nhân c a gi c Hán ph ng B c, đ i di n là thái thú Tô-Đ nh.

Nhân nh c đ n Tr ng Đ ng, xin trích đ n t trang 158 đ n trang 160 quy n Th ng trong tác-ph m "Tìm Hi u T Vi Đ u S và Đ i Lý" c a tác-gi đ quý bà con nhn l m nh sau : "Chúng ta đ c bi t tr ng đ ng bi u t ng cho dân t c Vi t đã có t đ i Hùng V ng, đã đ c nhi u nhà s u kh o tìm ra g c tích các tr ng đ ng t th i ti n s thu c n n văn minh Đông S n nh : Hoàng H và Ng c Lũ (các cu c đua ghe trên h Đ ng Đình và trên sông T ng, sông Nguyên, r c th n m t Tr i, có vũ b , tr ng chiêm, chày c i, các chi n sĩ gi ng cung b n v phía m t Tr i đ u thuy n, t t c ti t m c đ u có ghi kh c n i hông tr ng đ ng Hoàng H và trên m t tr ng đ ng Ng c Lũ). Theo giáo-s B u C m minh gi i m t bài nghiên c u c a h c-gi Trung Qu c Lãng-Thu n-Thanh, đ ng trong Đài Loan Đ i H c Văn S Tri t H c Báo, năm 1950 thì : "Tr ng Đ ng đã xu t hi n i mi n trung du Tr ng Giang " t c là vùng đ t chung quanh đ m Vân-M ng, thu c hai t nh H B c và H Nam do gi ng In-đô-nê-diên (ng i Trung Hoa g i n-đô-ni-tây-an) mà c s Trung Qu c g i là B c-Vi t ho c Lão-Vi t, ch t o t 6 th k tr c Tây-L ch.

Ngoài ra, h Lãng đã ch ng minh tr ng đ ng không nh ng ch đ c tìm th y i Vi t-Nam, mà còn tìm th y kh p mi n Tây Hoa Nam, cho t i Vân Nam và T Xuyên, nguyên là đ a bàn c trú c a ng i Vi t x a, tr c khi h tràn xu ng bán đ o Đông D ng, v i nh ng làn sóng Nam ti n, m đ c bi t là c a Th c-An-D ng vào th k th 3 tr c Thiên Chúa. Nói m t cách khác, tr ng đ ng là m t s n ph m c a dân t c Vi t, không ph i c a dân-t c Hán.

Riêng các b n văn vào đ i Đ ng Trung Hoa (618-906), cũng xác nh n n c Vi t-Nam đã phát hi n các tr ng đ ng, lúc b y gi đang b s đ h c a Tàu (Hán) và m t s tr ng đ ng b ng i Tàu l y, m t s ng i Vi t mang đi đ em chôn gi u, b i vì tr ng đ ng xem nh b o v t c a đ t n c và cái kho tàng trân quý đó sau này đ c đào lên đ l p mi u th tr ng đ ng. B ng ch ng t vua Lý-Thái-Tông đã đ ng mi u th th n Đ ng C S n, sau chùa Thành Th , h ng năm c đ n ngày mùng 4 tháng 4, thì l p đàn tr c mi u đ cúng bái r t linh-đình, trang tr ng và còn th nh sau : "Vi th n t n trung, vi quan thanh b ch".

Theo truy n thuy t, ngày x a vua Hùng V ng đi đánh Chiêm Thành đ ng quân i núi Kh Lao, đ m n m ng th y th n mách b o vua r ng : "Th n s đánh tr ng đ ng giúp nhà vua th ng

Trò ng N V ng, N Anh Hùng ch ng gi c ngo i xâm ph ng B c và báo thù ch ng

Tác Giả: Hàn Lâm Nguy n Phú Th

Chúa Nhật, 13 Tháng 3 Năm 2011 09:43

tr n" qu nhiên khi ra tr n, nhà vua nghe vắng v ng trên không có ti ng tr ng đ ng, làm cho quân lính Chiêm-Thành khi p s vì t ng quân binh c a nhà vua kéo đ n t phía, t d i đ t và trên tr i đ u có c , cho nên quân Chiêm-Thành ph i b ch y, cu i cùng nhà vua đánh th ng tr n m t cách d dàng. T đó, nhà vua bèn s c phong tr ng đ ng là Đ ng C Đ i D ng."

Vi t-Nam còn tìm th y đ c các tr ng đ ng đ c bi t nh sau : Kho ng năm 1888 có m t tù tr ng ng i M ng tìm đ c tr ng đ ng ở vùng sông Đáy, đ n năm 1924 ở làng Đông S n gần sông Mã, thu c t nh Thanh Hóa đã đào tìm đ c tr ng đ ng, nên g i là tr ng đ ng Đông S n và mãi đ n năm 1935 ng i ta m i đ n vùng Đông S n, đ khai qu t thì tìm đ c các tr ng đ ng L c-Vi t, các i ki m b ng đ ng ki u c và nh ng đ ng ti n th i V ng Mãng c a gi c ph ng B c đ i nhà Hán vào th k th nh t cùng th i v i hai bà Tr ng.